

Spis treści

Wprowadzenie	9
Rozdział 1. Procesy starzenia się demograficznego i jego konsekwencje dla Unii Europejskiej w świetle teorii nauk społecznych	19
1.1. Zjawisko starzenia się demograficznego oraz jego konsekwencje dla przemian społecznych	19
1.1.1. Starzenie się, starość a osoba starsza – problemy definicyjne ...	19
1.1.2. Zjawisko demograficznego starzenia się	30
1.1.3. Społeczne konsekwencje starzenia się	38
1.1.3.1. Poziom mikro	39
1.1.3.2. Poziom mezo	49
1.1.3.3. Poziom makro	54
1.2. Sytuacja demograficzna w Polsce i na świecie – obraz statystyczny	58
1.3. Teorie podmiotowości i struktury w kontekście starzenia się społeczeństwa	67
1.3.1. Zastosowanie cyklu morfogenetycznego Margaret Archer	67
1.3.2. Zmiana społeczna i związane z nią kategorie analityczne	74
1.3.3. Instytucjonalizm normatywny a otwarta metoda koordynacji	76
Rozdział 2. Starość a polityka – perspektywa europejska a narodowa	83
2.1. Starzenie się społeczeństwa jako kwestia publiczna	83
2.1.1. Kluczowe determinanty kreowania działalności publicznej wobec osób starszych	89
2.1.2. Osoby starsze jako adresat i podmiot polityki	100
2.2. Kompetencje Unii Europejskiej w kontekście starzenia się społeczeństw	107

2.2.1. Podział kompetencji w UE	107
2.2.2. Unia Europejska jako system	112
2.2.3. Współpraca między instytucjami unijnymi a państwami narodowymi – aspekt instytucjonalny	117
2.3. Czynniki wpływające na ewolucję społecznego wymiaru polityki UE ...	122
2.4. Modele społeczne w UE	136
2.4.1. Klasyczne modele polityki społecznej w literaturze przedmiotu ..	136
2.4.2. Europejskie odmiany modeli społecznych	141
2.4.3. Koncepcja Europejskiego Modelu Społecznego	146
2.5. Otwarta metoda koordynacji a jej wpływ na politykę społeczną w krajach UE	152

Rozdział 3. Nowe podejście do starzenia się w Unii Europejskiej

– ewolucja, nie rewolucja	157
3.1. Współpraca międzynarodowa w sprawie starzenia się	157
3.1.1. Droga do nowego podejścia do starzenia się – współpraca międzynarodowa jako czynnik wpływający na podejście do osób starszych w UE	157
3.1.2. Ewolucja podejścia do starzenia się w Unii Europejskiej do 2000 r.	176
3.2. Instytucjonalne ujęcie nowego podejścia do kwestii demograficznego starzenia się na poziomie Unii Europejskiej	184
3.2.1. Przegląd dokumentów wyznaczających charakter nowego podejścia	184
3.2.2. Cechy nowego podejścia do starzenia się – próba konceptualizacji pojęcia	206
3.2.2.1. Successful ageing	208
3.2.2.2. Healthy ageing	210
3.2.2.3. Active ageing	213
3.2.2.4. Silver economy	218
3.2.2.5. Age friendly	221
3.2.2.6. Specyfika NPS	223

3.3. Wybrane narzędzia pomiaru komponentów nowego podejścia do starzenia się	231
3.3.1. Age Proofing Toolkit	231
3.3.2. Wskaźnik Aktywnego Starzenia się (Active Ageing Index, AAI)	235
Rozdział 4. Obecność nowego podejścia do starzenia się w Polsce – wybrane przykłady z lat 2004–2015	240
4.1. Polska wobec demograficznego starzenia się	240
4.1.1. Obecność starzenia w polskiej agendzie politycznej w latach 1990–2010	240
4.1.2. Demograficzne starzenie w wymiarze strategicznym	249
4.1.3. Polityka senioralna jako polska odpowiedź na wyzwania związane ze starzeniem się	262
4.1.3.1. Wymiar instytucjonalny	262
4.1.3.2. Założenia polityki senioralnej	273
4.1.3.3. Ocena polityki senioralnej w świetle koncepcji NPS	279
4.2. Regionalna polityka wobec starzenia się	282
4.2.1. Strategie rozwoju województw w świetle Age Proofing Toolkit ..	282
4.2.2. Wykorzystanie wskaźnika RAAI do oceny regionalnego podejścia do starzenia się	293
4.3. Ocena obecności NPS w warunkach polskich	300
Podsumowanie	308
Wykaz źródeł i literatury	318
Załącznik.	
Zestawienie dokumentów analizowanych na poziomie unijnym	348
Spis tabel	356
Spis rysunków i wykresów	358